

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva T-165/20

(objava odlomkov)

**JC
proti
EUCAP Somalia**

Sodba Splošnega sodišča (sedmi senat) z dne 13. julija 2022

„Arbitražna klavzula – Mednarodni pogodbeni uslužbenec misije EUCAP Somalia – Misija skupne zunanje in varnostne politike – Odpoved pogodbe o zaposlitvi za določen čas med poskusno dobo – Vročitev odpovedi pogodbe s priporočenim pismom s povratnico – Pošiljanje na nepopoln naslov – Začetek teka roka za vložitev notranjega pravnega sredstva pred uvedbo sodnega postopka – Določitev prava, ki se uporablja – Obvezne določbe nacionalnega delovnega prava – Ničnost določbe o poskusni dobi – Nepravilna vročitev obvestila o odpovednem roku – Nadomestilo za čas odpovednega roka – Retroaktivno plačilo plače – Nasprotna tožba“

- 1. Sodni postopek – Vložitev tožbe pri Splošnem sodišču na podlagi arbitražne klavzule – Akti v zvezi z odpovedjo pogodbe o zaposlitvi za določen čas mednarodnega pogodbenega uslužbenca misije, ki spada na področje skupne zunanje in varnostne politike – Določitev prava, ki se uporablja – Pogodba o zaposlitvi, ki ne določa navedenega prava – Možnost uporabe določb pogodbe, ki so v nasprotju z obveznimi določbami nacionalnega materialnega prava, ki se uporablja – Izključitev (člen 272 in člen 340, prvi odstavek, PDEU; Uredba Evropskega parlamenta in Sveta št. 593/2008, člena 3 in 8; Sklep Sveta 2012/389/SZVP, kakor je bil spremenjen s Sklepom (SZVP) 2020/663)*

(Glej točke od 36 do 40 in od 43 do 45.)

- 2. Skupna zunanja in varnostna politika – Civilne misije Evropske unije – Osebe – Mednarodno civilno osebe – Akti v zvezi z odpovedjo pogodbe o zaposlitvi za določen čas mednarodnega pogodbenega uslužbenca misije – Dejanska seznanitev zadevne osebe s takimi akti – Dokazno breme – Posamični ukrep, ki prizadene to osebo – Obveznost izčrpanja pogodbenega postopka z notranjim pravnim sredstvom v določenem roku – Spoštovanje pravice do učinkovitega sodnega varstva (člen 272 PDEU; Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, člen 47; Sklep Sveta 2012/389/SZVP, kakor je bil spremenjen s Sklepom (SZVP) 2020/663)*

(Glej točke 59, od 61 do 66 in od 78 do 80.)

3. *Skupna zunanja in varnostna politika – Civilne misije Evropske unije – Osebe – Mednarodno civilno osebje – Akti v zvezi z odpovedjo pogodbe o zaposlitvi za določen čas mednarodnega pogodbenega uslužbenca misije – Vročitev takih aktov zadevni osebi – Uporaba upoštevnega nacionalnega prava – Posledice*
(člen 272 PDEU; Sklep Sveta 2012/389/SZVP, kakor je bil spremenjen s Sklepom (SZVP) 2020/663)

(Glej točke od 103 do 113 in 116 ter točki 1 in 2 izreka.)

4. *Skupna zunanja in varnostna politika – Civilne misije Evropske unije – Osebe – Mednarodno civilno osebje – Akti v zvezi z odpovedjo pogodbe o zaposlitvi za določen čas mednarodnega pogodbenega uslužbenca misije – Ničnost določbe o poskusni dobi, ker je v nasprotju z obveznimi določbami nacionalnega materialnega prava, ki se uporablja za pogodbo – Uporaba odpovednega roka, določenega v pogodbi*
(člen 272 PDEU; Sklep Sveta 2012/389/SZVP, kakor je bil spremenjen s Sklepom (SZVP) 2020/663)

(Glej točke od 125 do 134.)

5. *Skupna zunanja in varnostna politika – Civilne misije Evropske unije – Osebe – Mednarodno civilno osebje – Akti v zvezi z odpovedjo pogodbe o zaposlitvi za določen čas mednarodnega pogodbenega uslužbenca misije – Nadomestilo za zadevno osebo*
(člen 272 in člen 340, prvi odstavek, PDEU; Sklep Sveta 2012/389/SZVP, kakor je bil spremenjen s Sklepom (SZVP) 2020/663)

(Glej točko 170 in točko 3 izreka.)

Povzetek

Tožeča stranka, oseba JC, je 21. avgusta 2019 z EUCAP Somalia, misijo Evropske unije, katere cilj je pomoč Somaliji pri krepitvi njenih zmogljivosti za pomorsko varnost, da bi lahko učinkoviteje izvrševala pomorsko pravo,¹ podpisala pogodbo o zaposlitvi za določen čas. Ta pogodba je zajemala določbo o trimesečni poskusni dobi in v primeru odpovedi pogodbe določbo o enomesečnem odpovednem roku. Sama določba o poskusni dobi ni določala odpovednega roka in v primeru odpovedi pogodbe med dogovorjeno poskusno dobo.

Vendar je misija EUCAP Somalia zaradi zaskrbljenosti glede zdravstvenega stanja osebe JC začasno zadržala njeno dejansko napotitev v Somalijo, določeno v pogodbi o zaposlitvi. Pozneje, po izmenjavah z osebo JC, ki so misiji EUCAP Somalia omogočile, da poudari svojo dolžnost skrbnega ravnanja, omejenost zdravstvene infrastrukture v kraju dejanske napotitve in razloge za oceno fizičnega neskladja osebe JC z delovnim mestom, se je ta misija odločila, da med poskusno dobo odpove pogodbo o zaposlitvi osebe JC. Zadnjenavedena je bila o tej odločitvi obveščena z dopisom z dne 4. novembra 2019. Toda ker je bil ta prvi dopis poslan na nepopoln naslov, ji je misija EUCAP Somalia 3. decembra 2019 poslala drugi dopis o vročitvi. Oba dopisa sta določala enotedenski odpovedni rok.

¹ Misija EUCAP Somalia je bila ustanovljena s Sklepom Sveta 2012/389/SZVP z dne 16. julija 2012 o misiji Evropske unije za krepitev regionalnih pomorskih zmogljivosti v Somaliji (EUCAP Somalia) (UL 2012, L 187, str. 40), kakor je bil spremenjen s Sklepom Sveta (SZVP) 2020/663 z dne 18. maja 2020 (UL 2020, L 157, str. 1).

Oseba JC je 2. januarja 2020 pri misiji EUCAP Somalia vložila notranje pravno sredstvo zoper odločbo zadnjenavedene o odpovedi njene pogodbe o zaposlitvi, ki ji je bila vročena z drugim dopisom. To notranje pravno sredstvo je bilo zavrnjeno z odločbo z dne 24. januarja 2020. Oseba JC je nato pri Splošnem sodišču vložila tožbo, ki se je v bistvu po eni strani nanašala na to, da je treba odločbo misije EUCAP Somalia o odpovedi njene pogodbe o zaposlitvi iz obeh dopisov o vročitvi in po potrebi odločbo o zavrnitvi njenega notranjega pravnega sredstva razglasiti za nični. Po drugi strani je predlagala, naj se misiji EUCAP Somalia naloži, naj ji retroaktivno plača plačo.

Splošno sodišče je s sodbo delno ugodilo tožbi, ki jo je vložila oseba JC. Ta zadeva je Splošnemu sodišču omogočila, da preuči vprašanje prava, ki se uporablja v okviru pogodbenega spora, ki temelji na členu 272 PDEU, in arbitražne klavzule. V zvezi s tem je Splošno sodišče opozorilo na načelo, v skladu s katerim je treba spore, ki izhajajo iz izvajanja pogodbe, obravnavati na podlagi pogodbenih določb, pri čemer je razlaga pogodbe glede na določbe nacionalnega prava, ki se uporablja za pogodbo, utemeljena le v primeru dvoma o vsebini pogodbe ali o pomenu nekaterih njenih določb ali kadar pogodba sama ne omogoča rešitve vseh vidikov spora. To načelo je nato dopolnilo z novo izjemo, v skladu s katero pa uporaba določb pogodbe strankama ne sme omogočiti, da spodkopljeta obvezne določbe nacionalnega materialnega prava, ki se uporablja, od katerih ni mogoče odstopati in v skladu s katerimi morajo biti ali so bile izvedene obveznosti, ki izhajajo iz pogodbe. Splošno sodišče je poleg tega presojalo dopustnost tožbe, ki je bila pogodbene narave, ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) in zlasti pravice do učinkovitega sodnega varstva.

Presoja Splošnega sodišča

Po eni strani je Splošno sodišče, potem ko je opozorilo, da kadar institucije, organi, uradi ali agencije Unije izvajajo pogodbo, zanje še vedno veljajo obveznosti iz Listine in splošnih načel prava Unije, uporabilo pravico do učinkovitega sodnega varstva iz člena 47 Listine ter zavrnilo ugovor nedopustnosti, ki ga je vložila misija EUCAP Somalia in ki se je nanašal na to, da tožeča stranka ni izčrpala postopka z notranjim pravnim sredstvom. Kadar namreč pogodba, ki vsebuje arbitražno klavzulo, vključuje določilo, da mora stranka pred predložitvijo zadeve Splošnemu sodišču izčrpati notranje pravno sredstvo, je treba zadnjenavedeno izvajati v okoliščinah, v katerih tej stranki ni odvzeta pravica do učinkovitega sodnega varstva. V obravnavani zadevi je odločba o odpovedi pogodbe o zaposlitvi, kakor je bila vročena z drugim dopisom, pomenila posamični ukrep, ki prizadene tožečo stranko. Zato je bilo treba pravno sredstvo z dne 2. januarja 2020, ki ga je zadnjenavedena vložila na podlagi pogodbenega določila v zvezi s tem, opredeliti kot notranje pravno sredstvo zoper to odločbo. Na podlagi pravice do učinkovitega sodnega varstva se upošteva datum, ko se je tožeča stranka seznanila z odločbo o odpovedi njene pogodbe. To pravno sredstvo je bilo vloženo v za to določenem roku, to je v enem mesecu od takrat, ko se je tožeča stranka seznanila z odločbo o odpovedi njene pogodbe o zaposlitvi, medtem ko misija EUCAP Somalia ni predložila dokaza o prepozni vložitvi.

Po drugi strani je Splošno sodišče v zvezi z novo izjemo po tem, ko je ugotovilo, da je nacionalno pravo, ki se uporablja v obravnavani zadevi, belgijsko pravo, in ob opiranju na obvezne določbe belgijskega materialnega delovnega prava, ki se uporabljajo za pogodbo o zaposlitvi, določbo o poskusni dobi iz te pogodbe za določen čas razglasilo za nično. Nato je izključilo njeno uporabo za rešitev spora in uporabilo določbo o enomesečnem odpovednem roku, določenem v isti pogodbi.

Splošno sodišče je poleg tega in še vedno ob upoštevanju belgijskega prava razsodilo, da je vročitev obvestila o odpovednem roku iz prvega dopisa nična, ker je misija EUCAP Somalia ta dopis poslala na nepopoln naslov. Vendar je priznalo, da je bila vročitev drugega dopisa pravilna. Zato je ugotovilo, da je odpoved pogodbe o zaposlitvi, sklenjene med misijo EUCAP Somalia in tožečo stranko, iz drugega dopisa postala dokončna ob izteku pogodbenega enomesečnega odpovednega roka, in misiji EUCAP Somalia naložilo, naj tožeči stranki plača ustrezna nadomestila.